

4 STEG TILL NYTT BORD

Har du ett träbord i ek som är illa åtgånget – med sprickor, fläckar, smuts och ojämnheter – var inte ledsen. Ger du bordet en rejäl omgång med **en ordentlig grundrengöring, slipning och nytbehandling**, får du ett bord som ser splitternytt ut!

SMUTS

Bordet har en smutsig yta med olika slags fläckar. Det ska därför rengöras noga med grundrengöring.

SPRICKOR

På flera ställen runt kanten finns det små sprickor. De ska fyllas med lim så att de inte syns.

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Ett bra nybörjarprojekt där alla kan vara med.

LÄTT

SVÄRT

TIDSFÖRBRUKNING

1 dag exklusive torktid.

PRIS

Ca 300 kr.

MATERIAL

- Grundrengöring
- Fläckborttagare för ek
- Trälim
- Tvålflingor

SPECIALVERKTYG

- Kanyl

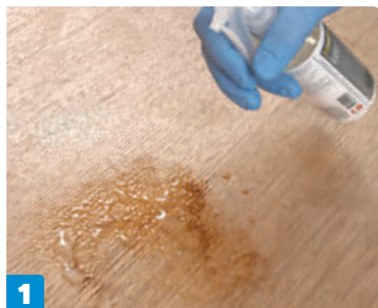
1

FLÄCKAR TAS BORT

Använd en särskild fläckborttagare för ek om du ska ta bort envisa fläckar från ett ekbord. Är bordet av ett annat träslag, tas de bort med allmän grundrengöring i en mer koncentrerad blandning.

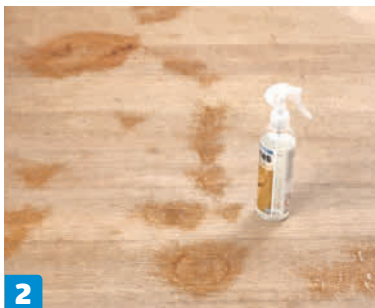
Effektiv fläckborttagare för ek

Fläckborttagaren är avsedd för ek som har en hög garvsyrehalt. Den får **ENDAST** användas för ek och inga andra träslag.

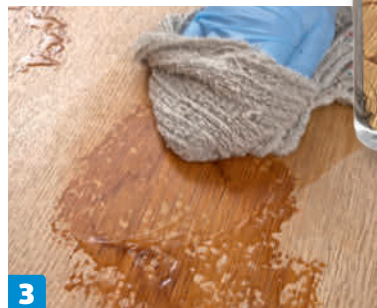
1

Fläckborttagaren sprutas på det torra, obehandlade bordet. Det är en bra idé att använda plasthandskar.

2

Ge fläckborttagaren tid att verka i 30–60 minuter så att den tränger in ordentligt i träet. Behandlingen kan eventuellt upprepas.

3

Tvätta de envisa fläckarna med en urvriden trasa som doppats i varmt vatten. Rengöringsmedlet tvättas bort och fläckarna försvinner. Upprepa ev.

ENVISA FLÄCKAR

Några fläckar är särskilt envisa och försvinner inte vid allmän grund-rengöring, de kräver särskild fläckborttagare.

OJÄMNHETER

Det finns lösa träfibrer och små ojämnheter på flera ställen. De ska slipas bort så att ytan blir helt jämn och klar för en ny ytbehandling.

2

BORDET RENGÖRS

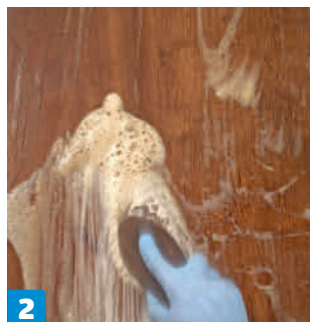
För att kunna komma åt ordentligt tas bordet isär. Medan fläckborttagaren får tid att verka på bordsskivan, sätter vi igång att tvätta underdelen.

När hela bordet har tvättats grundligt och torkat, sätts det ihop och ställs för att torka. Låt det torka i 24–48 timmar. Viktigt! Undvik att ställa det i närheten av värmekällor eftersom det då kan "slå" sig.

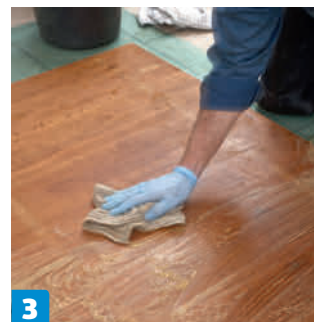
1

Stryk på grundrengöringsmedlet, först med lätt hand så att det fördelas över hela ytan. Medlet ska verka i 3–5 minuter. Använd t.ex. en skurborste.

2

Skrubba träet när det är tillräckligt fuktigt med rengöringsmedlet. Följ riktningen på träets ådring så att borsten kommer ner ordentligt i ådrorna.

3

Torka bort det smutsiga vattnet med en urvriden trasa som sköljts i rent vatten. Ta hela tiden bort det smutsiga vattnet innan det hinner torka in.

3

SPRICKOR LIMMAS

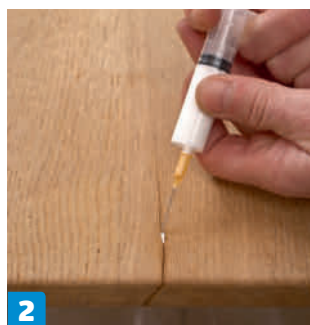
Bordet här har magasinerats i ett rum med stora temperaturskillnader. Det har resulterat i ett par små sprickor där träet har torkat och spruckit.

Detta kan repareras med hjälp av trälim som fylls på i en kanyl. Den kan tränga in tillräckligt långt, så att sprickan fylls i helt. När limmet har torkat ska bordet slipas så att ytan blir helt jämn.

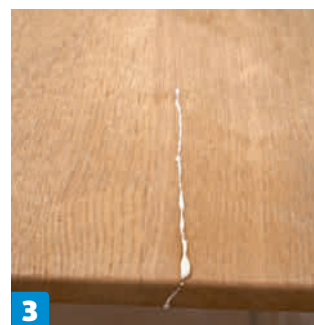
1

Blanda trälim med vatten och lite slipdamm så att konsistensen är tillräckligt tunn för att kunna tränga in i sprickan. Här krävs det en del vatten eftersom sprickan är ganska smal.

2

Fyll sprickan med lim. Kanylen förs så långt ned i sprickan som möjligt, så att den fylls inifrån och ut. Du kan köpa kanyler i olika storlekar på apoteket.

3

Låt limmet torka i minst en timme. Det är viktigt att det har härdat ordentligt innan du börjar slipa.

4

OJÄMNHETER SLIPAS

Bordet slipas i ådringens riktning. Är det mycket djupa repor kan det vara nödvändigt att slipa diagonalt, men avsluta alltid i ådringens riktning.

Slipningen sker i omgångar, först med en bandslip, kornstorlek 60, därefter genom finputsning med en planslip med kornstorlek 80, och slutligen med kornstorlek 100.

Kom ihåg att ta bort allt slipdamm så att ytan är helt ren innan den slutbehandlas.

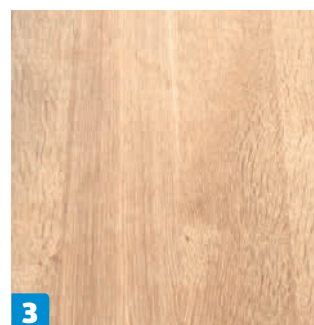
1

Bordet slipas med kornstorlek 60. Vi startar med att slipa de mest belastade ställena, den limmade sprickan och de fläckar som syns. Slipa inte för mycket på ett ställe – då kan det skapas fördjupningar.

2

Kanterna slipas med planslip eller excenterslip. När hela ytan har fått en behandling med kornstorlek 60 byter du till kornstorlek 80 och slipar hela ytan. Avsluta med kornstorlek 100.

3

Nu har träet slipats ned. Ekträ är hårt så detta tar tid. På de ställen där du inte kan komma åt med planslipen kan du använda en slippkloss eller bara vika ihop en bit slippapper och slipa för hand.

Fyll en hink med kokande vatten, 5 cm upp från botten. Häll i tvålflingor och rör om med en vanlig visp tills konsistensen är så tjock att vispen kan stå upprätt i blandningen.

Blandningen skrubbas in i träet, så gott det går i ådringens riktning.

SÅ SKÖTER DU BORDET

När du ger det nyslipade bordet en slutbehandling blir ytan mer motståndskraftig mot t.ex. fläckar och smuts, så att den håller sig fin en längre tid. Här efterbehandlar vi med tvålflingor.

1. Stryk blandningen med tvålflingor på bordet.

Vi börjar med underdelen och arbetar in såpan i träets fåror med skurborsten. Det går inte att arbeta i riktning med träets ådring överallt, men gör det där det är möjligt. Om smeten med tvålflingor blir för torr, tjock eller tung kan du tillsätta lite vatten och röra upp den igen. När såpan har torkat i ca 20 min., torkas den av med en urvriden trasa.

2. Bordsskivan såpas. Vi börjar med undersidan och vänder skivan uppochner. Ovansidan får en extra noggrann omgång, eftersom det är den som slits mest. Kom ihåg kanterna. När såpan har torkat i ca 20 min., torkas den av med en urvriden trasa.

3. Torka bort överflödig såpa när den har torkat in ordentligt i träet och det inte finns mer skum på ytan. Använd t.ex. en degskrapa av hårdplast – något som inte repar.

4. Torka av bordet med en hårt urvriden trasa som först doppats i rent vatten. Det är viktigt att fukta hela ytan jämnt för att undvika fläckar på den.

Slutbehandling med olja eller tvålflingor?

Du kan även välja att behandla ditt ekträ med olja. Oljan skyddar lite bättre och kräver inte upprepade behandling lika ofta som tvålflingor. Olja är därför ett utmärkt val för t.ex. en bordsskiva till en köksbänk som ska tåla mycket.

Olja ger en lite mörkare yta, medan tvålflingor ger en ljusare. Därför väljer vi tvålflingor.

Behandlingen med tvålflingor lämnar efter sig ett skikt av tvål i träets fåror. Tvålen löddrar en aning varje gång du torkar bordet med en våt trasa. När den inte löddrar längre är det dags att behandla bordet igen. Ett soffbord ska normalt behandlas igen vartannat eller vart tredje år, medan man påför ett nytt skikt av tvålflingor på ett matsalsbord en gång om året. Tvålflingor är inte lämpligt för bänkskivor i köket.

Efter en noggrann behandling kan ingen se att detta bord var på väg till återvinningsstationen.